

Iskolai könyvtári pontok 2026

Könyvtárostánárok Egyesülete, Budapest, 2026. június 29.

A Könyvtárostánárok Egyesülete alapításának 40 évfordulója és a változás lehetőségének okán 2026 tavaszán belekezdett egy iskolai könyvtári elvárások, stratégiai beavatkozási pontok megfogalmazásába.

Eddig: A tavasz folyamán a KTE elnöksége megfogalmazott egy víziót és összeállított 6,5 kiindulópontot, feltételt és hozzájuk tartozó kulcsterületeket, kulcsszavakat. Ezt véleményezték, részletezték a KTE tagjai, majd egy munkabizottság ezek feldolgozásával módosította a pontokat, konkrétumokkal egészítette azt ki.

Most: Jelen dokumentum a vízió, a 6,5 pont és a hozzájuk tartozó kulcsterületek módosított, bővített változatát tartalmazza. Továbbá megtalálhatók benne az egyes pontokat konkretizáló célok és feltételek is. A dokumentumhoz tartozó kérdőíven most az oktatásban és a könyvtárakban dolgozó kollégákat kérjük vélemény- és javaslatalkotásra.

Határidő: 2026. szeptember 10.

Folytatás: A hozzászólások feldolgozása után már a szakmai körből kilépve a szülőket, diákokat is megszólítva és találkozókat is szervezve folytatjuk az egyeztetést, annak érdekében, hogy novemberre elkészüljön az *Iskolai könyvtárak 6.5 pontja*.

Időközben: A hat országos könyvtárszakmai szervezet megfogalmazott egy közös dokumentumot a hazai könyvtárak fejlesztéséhez. Ennek folytatásaként pedig az MKE kecskeméti vándorgyűlésén mind a hat szervezet, köztük a KTE is tett, egy-egy állítást, megfogalmazott egy kihívást és vállalt is feladatot a megoldásért. Ezek itt érhetők el:

EKK - EKE - IKSZ - KTE - MKE - MOKSZ: **Közös szakmai állásfoglalás a könyvtárak jövőjéről.**

Könyvtárszakmai Kerekasztal, 2026.05.13., 3 p.

URL: https://portal.ktep.hu/sites/default/files/konyvtarszakmai_kerekasztal_allasfoglalas2026.pdf

Könyvtárostánárok Egyesülete: **Egy állítás, egy kihívás egy vállalás az iskolai könyvtárakért. A Könyvtárostánárok Egyesülete felszólalása a Közös szakmai állásfoglalás a könyvtárak jövőjéről c. dokumentum apropóján.** Kecskemét, 2026.06.27., 2 p.

URL: https://portal.ktep.hu/sites/default/files/KTE_1_allitas_2026.pdf

Az iskolai könyvtárak 6,5 pontja

Vízió

A jól működő iskolai könyvtár minden tanuló és iskolai dolgozó számára hozzáférhető, az iskola céljaihoz és a helyi közösséghez illeszkedő fizikai és digitális állománnyal, könyvtári térrel, könyvtárpedagógiai tevékenységgel támogatja a 21. századi készségek és azon belül kiemelten az olvasás és az információs műveltség fejlesztését, az alkotást. Biztonságos és közösségi valós terével, az olvasmányélményekkel és a személyes, szakképzett könyvtárostanári jelenléttel hozzájárul a mentális jólléthez. A könyvtári rendszer részeként az információkhoz és a kultúrához való hozzáférés, a csoportos és egyéni, önálló tanulási utak, inspirációk és élmények biztosításával pedig segít növelni a kulturális tőkét, a tantárgyi és a kerestetantervi célok megvalósítását, a demokratikus jogok gyakorlását és ezen keresztül is tesz az esélyegyenlőtlenségek csökkentéséért.

A vízió eléréséhez szükséges feltételek:

1. Működő iskolai könyvtár minden iskolában

valódi hozzáférés minden gyereknek, minden dolgozónak, szolgáltatóképesség, intézményi szintű tervezés, minőségi terek, eszközök, költségvetés

2. Szakképzett, főállású könyvtárostanár(ok) és könyvtáros(ok)

státusz, besorolás jogi, szervezeti, anyagi feltételei, együttműködés, könyvtári munka védelme

3. Összehangolt kerestetanterv az információs műveltség fejlesztésére

tanterv, tervszerű képessé tétel, nemcsak elvárások intézményi szintű fejlesztés, könyvtárpedagógiai program, könyvtárostanári kompetencia

4. Állományfejlesztési lehetőségek mindenkinek

korszerűsítés, folyamatos, tervszerű, autonóm, átlátható, helyi igények alapján

5. Központi, területi szakmai szolgáltatások, támogatás, képzés

szaktanácsadás, módszertani fejlesztés, (tovább)képzés, pedagógiai könyvtári rendszer, ellenőrzés

6. Autonóm, együttműködő, emberközpontú, tanuló szervezeti kultúra

intézményi, regionális, országos, idő és keret az igények, célok egyeztetésére, a tanulásra, munkaközösség

6,5. Valós és használható adatok a jelenlegi helyzetről

statisztika, kutatás

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal

c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

1. Működő iskolai könyvtár minden iskolában
valódi hozzáférés minden gyerekeknek, minden dolgozónak, szolgáltatóképesség, intézményi szintű tervezés, minőségi terek, eszközök, költségvetés

* * *

Előjáróban: Az iskolai könyvtár a nevelési-oktatási intézményekben működő annak minden dolgozóját, tanulóját és bizonyos esetekben szülőjét is szolgáló, a minőségi oktatás és esélyteremtés feltételeként önálló térrel, működési szabályokkal szolgáltató könyvtár.

Helyzet: A jelenlegi statisztika szerint a jogi előírások ellenére az intézmények kb. 30%-ban papíron sincs, a többi minősége nagyon szélsőséges a csak zárt könyvespolcoktól a heti 45 órában modern szemlélettel működőig.

Részletesebben a fenti kulcsszavakról:

Célok	Feltételek, megvalósítás
valódi hozzáférés minden gyerekeknek, minden dolgozónak	
Esélyegyenlőség biztosítása a tanulás könyvtári támogatása terén.	Legyen egyértelműben kimondva a jogszabályokban az iskolai könyvtár működtetési kötelezettsége.
Tényleges nyitvatartás, mely az iskola élet egészében biztosítja a szolgáltatások elérését, az iskolai munka, élet támogatását.	Mindennapos, az óráközi szünetekben, a foglalkozásokon, vagyis az iskolai "törzsidőben" való teljes nyitvatartás.
Tényleges hozzáférés, önálló könyvtári funkciójú helyiségek.	A könyvtárat ne használják annak működését akadályozó módon, például tanteremként, kivéve, ha az óra használja a könyvtári környezetet.
	Legyen rövid távú intézkedési terv, hogy minden iskolában legyen és valódi könyvtárként működjön az iskolai könyvtár.
szolgáltatóképesség	
Az iskolai könyvtári funkciókhoz kapcsolódó szolgáltatások lehető legszélesebb köre legyen elérhető a tanulás, a szabadidő hasznos eltöltése, a jóllét, a tanulók és az intézmény hatékony támogatása érdekében.	A tanórai, a tanórán kívüli kötelező és választható tevékenységeket, a tanítást, a tanulást, a kultúranépszerűsítést, a jóllétet támogató könyvtári szolgáltatások legyenek egyszerre jelen. Ennek legyenek meg a személyi és tárgyi feltételei.
intézményi szintű tervezés	
Az intézményi szervezeti dokumentumok is tükrözzék, hogy az iskola szerves célja annak érdekében, hogy valóban az legyen.	Könyvtár működési dokumentációjának elfogadása, megfelelő helyekre való beépítése.
minőségi terek, eszközök	
Könnyen elérhető, akadálymentes elhelyezés annak érdekében, hogy mindenkinek elérhető legyen.	"5 perces könyvtár." Az épület minden pontjáról elérhető legyen akár óráközi szünetekben is.
A 21. századi iskolának, könyvtárnak megfelelő rugalmas terek és berendezés annak érdekében,	Minták, közösségi tervezés, anyagi források a terek modernizálásához.

Célok	Feltételek, megvalósítás
<p>hogy annak használati szokása kialakítható, fejleszhető legyen.</p>	
<p>Információval való munka technikai hátterének biztosítása, annak érdekében, hogy a 21. századi információs műveltséget tudja fejleszteni, az oktatást valóban támogatni.</p>	<p>Modern és iskolai feladatoknak megfelelő IKT eszközök.</p>
<p>Minőségi és hatékony könyvtári munka szoftveres támogatása a megbízható nyilvántartások és a gördülékeny munka érdekében.</p>	<p>Célokak megfelelő a könyvtári munkát és szolgáltatást valóban segítő integrált könyvtári rendszer kötelező biztosítása minden könyvtárba.</p>
<p>költségvetés</p>	
<p>Tervezhető, átgondolt fejlesztések.</p>	<p>Legyen központi, normatív támogatás.</p>
	<p>Önálló költségvetés az intézményen belül.</p>

Összeállította a Könyvtárostanárok Egyesülete

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal

c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

2. Szakképzett, főállású könyvtárostanárok(ok) és könyvtáros(ok) státusz, besorolás jogi, szervezeti, anyagi feltételei, együttműködés, könyvtári munka védelme

* * *

Előjáróban: Az iskolai könyvtárban kétféle kolléga dolgozhat a könyvtáros és pedagógus végzettséggel dolgozó könyvtárostanárral és a könyvtáros végzettséggel, de pedagógus végzettség nélküli könyvtáros. Minimális minőségi feltétel a könyvtárostanárral alkalmazása.

Helyzet: Az iskolák nagy arányában nincs, vagy a valódi szolgáltatóképességhez elégtelen óraszámban (5-10 óra) alkalmaznak szakembert. A besorolásban és feladatelosztásban gyakori a jog- és szakszerűtlenség, a visszaélés.

Részletesebben a fenti kulcsszavakról:

Célok	Feltételek, megvalósítás
státusz	
Hozzáértő könyvtárostanárral és könyvtáros szakemberek az oktatás minőségét támogatói szakmai munka érdekében.	A jogszabály egyértelműen mondja ki a könyvtárostanárral alkalmazási kötelezettségét, ne csak több pontból következethető legyen.
A szolgáltatások működtetéséhez szükséges személyi feltételek biztosítása.	Az előírások minimumának teljesítését tartásuk, tartassák be.
	A jogszabály csak a gyakorlatban létező könyvtárosképzéseket írjon elő alkalmazási feltételnek.
	Legyen minden fenntartónak és intézményvezetőnek egyértelmű módon szabályozva a szükséges minimumlétszám, mely legyen tekintettel az intézmény profiljára, a szolgáltatóhelyek számára és méretére.
besorolás	
A könyvtárostánári, könyvtárpedagógiai munkát becsülik meg, ismerjék el a végzettségnek és a végzett munkának megfelelő besorolással is.	Ne lehessen könyvtáros és pedagógus végzettséggel NOKS státuszban lenni. A két munkakörrel ne trükközhesse a fenntartók a munkavállalók kárára.
	Legyen függetlenített, nem legyen kötelező tanítania a másik szakját ahhoz, hogy pedagógus státuszba sorolják. Ezt a jogsértő gyakorlatot meg kell szüntetni.
együttműködés	
A más könyvtárakkal, kulturális intézményekkel való együttműködés a szolgáltatások minőségének érdekében.	Motiválás, szakmai támogatás, időkeret a területi, szakterületi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködésre a szolgáltatások és önfejlesztés érdekében.

Célok	Feltételek, megvalósítás
könyvtári munka védelme	
A könyvtárostánár és a könyvtáros is végezzen elsősorban könyvtári munkát a szolgáltatások működésének biztosítása érdekében.	A könyvtári szolgáltatás kárára csak az egyenlő terhelés és a saját munka elvégzésének elve szerint kapjon más feladatot. A nyitvatartás terhére pl. nem helyettesíthet, a könyvtári háttér munka terhére nem végezhet iskolai adminisztrációt.
	Tartós távollét esetén helyettesítendő.
A könyvtárostánári munkát könyvtárostánári munkához értelmezhető szempontokból értékeljük annak érdekében, hogy a könyvtárpedagógiai és könyvtári munka minőségi végzése érték legyen.	A pedagógusok értékelése, minősítése során legyen a könyvtárostánárookra külön szempontsor és/vagy útmutató az értékelés könyvtárostánárra való alkalmazására, hogy ne kerüljön hátrányba a nem hagyományos tanórai tevékenységei miatt.

Összeállította a Könyvtárostánárok Egyesülete

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

3. Összehangolt kereszttanterv az információs műveltség fejlesztésére tanterv, tervszerű képessé tétel, nemcsak elvárások intézményi szintű fejlesztés, könyvtárpedagógiai program, könyvtárostanári kompetencia

* * *

Előjáróban: Az információs műveltség fejlesztése vagy régi nevén a könyvtárhasználat tanítása magában foglal mindent, ami az információval való munkát érinti, így a 21. századi tanulás és az egész életen át tartó tanulás egyik alapeleme. Nem igényel önálló tantárgyat, “csak” minimális éves órakeretet, együttműködést és probléma-, projekt, forrásalapú tanítási szemléletet és a könyvtárostanári kompetencia ebbe való beépítését.

Helyzet: Az 1995-ös NAT modern szemlélete a változtatások során elolvadt, elnyomta a digitális kultúra, az eszköz nyomakodott előre az információval való komplex, kritikai, etikus munka helyett. Túl sok iskolában egyáltalán nem adnak lehetőséget a könyvtárostanárnak az információs műveltség fejlesztésére.

Részletesebben a fenti kulcsszavakról:

Célok	Feltételek, megvalósítás
tanterv	
Az információs műveltség összehangolt fejlesztése a 21. századi tudásra, a komplex információhasználatra való felkészítés érdekében.	A központi tantervek közös követelményeiben való megerősítés.
	A magyar és az informatika műveltségterület befogadó területekben való visszaerősítés.
	Minden műveltségterületben való megjelenítés.
tervszerű képessé tétel, nemcsak elvárások	
Minden szintű tanterveink biztosítsák, hogy a tanulók képesek legyenek komplex információval való önálló munkára.	A tantervek, kimeneti követelmények ne várjanak el olyan tevékenységet, amire való képesség tudásbeli alapjait korábban nem biztosították. Pl.: ne legyenek keresési, információval alkotási feladatok keresés és hivatkozás tanítása nélkül.
Ezt a tantervi követelmények műveltségterületek közötti és évfolyamonkénti összehangolása.	A tantervfejlesztők ezen a területen (is) egyeztessenek. Az információs műveltség minden fejlesztési területe arányosan, egymásra épülve kerüljön elosztásra.
intézményi szintű fejlesztés, könyvtárpedagógiai program	
A helyi hagyományoknak, igényeknek, módszertani kísérletezésnek teret biztosító autonóm megoldások.	A könyvtárpedagógiai programok (az előírások és a helyi célok egységbe foglalt terve) nevelőtestületi szintű elkészítése.
Az információs műveltség intézményi pedagógiai kultúrába való beépítése az egész életen át tartó tanulás érdekében.	Minden pedagógus feladata az információs műveltséghez kapcsolódó kompetenciák fejlesztése és az értékelés során elvárása.
A működő könyvtárpedagógiai programok fejlesztésének módszertani támogatása.	

Célok	Feltételek, megvalósítás
időkeret	
Szükséges minden szakaszban a célzott könyvtárhasználati fejlesztés, annak érdekében, hogy a sokféle tantárgyban, feladatban előkerülő tudáselemek hatékonyan hasznosuljanak.	Minimális éves óraszám rögzítése.
Minden tanulónak jár az információs műveltség célzott fejlesztése az esélynövelés érdekében.	
könyvtárostánári kompetencia	
Az információs műveltség fejlesztése, azon belül különösen a könyvtárhasználat tanítása a könyvtárostánár kompetenciája, így tanítási feladata.	A könyvtárpedagógiai program koordinálása a könyvtárostánár feladata a jelen jogszabályban is. Ez fontos, megtartandó. E szerint nem mindent ő tanít. Donkó
A könyvtárostánári szaktudás elismerése, felhasználása a minőségi oktatás érdekében.	A könyvtárhasználat tanítása, az információs műveltség rendszerezését végző tanítási tevékenység könyvtárostánári szakértelem és feladat, ezen foglalkozások ne legyenek más pedagógus által elvégzettek.

Összeállította a Könyvtárostánárok Egyesülete

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal

c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

4. Állományfejlesztési lehetőségek mindenkinek korszerűsítés, folyamatos, tervszerű, autonóm, átlátható, helyi igények alapján

* * *

Előjáróban: Az iskolai könyvtári állomány egyszerre jelent nyomtatott könyveket, internetelérést és szabadon nem hozzáférhető (előfizetéses, zárt láncú) adatbázisok szolgáltatását. Minden tantárgyi és nevelési célhoz biztosít forrásokat, taneszközöket.

Helyzet: Az állományfejlesztésre nincsen központi forrás, az iskolák többsége egyáltalán nem költ állományra. A jobb környezetben lévő iskolákban vannak erre források. A gyarapodás aránytalanul nagy részét az ingyenes tankönyvellátás tankönyvei teszik ki legalább 20 éve, ami azt a káros előítéletet erősíti, hogy a könyvtár elavult.

Részletesebben a fenti kulcsszavakról:

Célok	Feltételek, megvalósítás
korszerűsítés, állomány frissítése	
A helyi tantervhez illeszkedő korszerű ismeretközlő könyvek, folyóiratok, online hozzáférések a tanulás támogatása és az MI használatra való felkészítés érdekében.	„Felzárkóztató” egyszeri állományfejlesztési keretösszeg minden iskolai könyvtárba, szociális szempontok figyelembevételével.
Kortárs és népszerű irodalom is az olvasásfejlesztés és a mentális egészség érdekében.	Országos, területi adatbázis-hozzáférések biztosítása.
folyamatos, tervszerű állományfejlesztés	
A tervszerűen fejlesztett állomány tudja a pedagógusi és tanulói igényeket szolgálva az oktatás minőségét növelni.	Előre látható, ütemezett beszerzési keretösszeg.
A nevelőtestület dönthessen arról, hogy milyen arányban akar tankönyvekből tanítani, és mennyiben a könyvtári állomány használatával fejleszteni az önálló tanulást.	Egy normatíva, egy minimum költségvetési összeg.
	A tankönyvi normatíva legyen újra könyvtárfejlesztésre is költhető.
Ésszerű nyilvántartási és selejtezési eljárások	Az állomány nyilvántartásával kapcsolatos 3/1975. KM–PM rendelet korszerűsítése.
Az állománnyal kapcsolatos adminisztratív feladatok támogatása.	Minta-jegyzőkönyvek, módszertani- és munkaerőtámogatás.
	Az ingyenes tankönyvellátás könyvtári kezelésének ésszerűsítése. Ennek kidolgozásába vonják be a könyvtárostanárokat is.

Célok	Feltételek, megvalósítás
helyi igények alapján	
Az állományt az iskolai profilja, tanulói összetétele alapján kell fejleszteni.	Ne legyenek központilag küldött, kéretlen könyvcsomagok.
Növelni kell a (dolgozói, tanulói, szülői) részvételiséget az állományfejlesztésben.	
autonóm, átlátható	
A vásárlásokról, beszerzési szerződésekről az iskola dönthessen.	Legyen lehetőség kedvezmények, akciók, antikvár vásárlásra a hatékony gazdálkodás érdekében.
Az állományfejlesztés valóban legyen intézményi ügy.	A beszerzési folyamatok, tevékenység legyen nyilvános, átlátható az iskolahasználók előtt. Ennek legyenek keretelőírásai, helyi részletszabályokkal.
A nevelőtestületi irányok, gyűjtőköri szabályzat mellett a könyvtárostánárnak legyen beszerzési autonómiája.	

Összeállította a Könyvtárostánárok Egyesülete

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal

c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

5. Központi, területi szakmai szolgáltatások, támogatás, képzés szaktanácsadás, módszertani fejlesztés, (tovább)képzés, pedagógiai könyvtári rendszer, ellenőrzés

* * *

Előjáróban: A napi működéshez is szükségesek a működést támogató szolgáltatások (pl.: szaktanácsadás, módszertani fejlesztés, szakirodalom, verseny), ha szemléleti, minőségi változást szeretnénk, abban támogatni kell az intézményeket, kollégákat. Ezt részben az iskolai könyvtár teszi az iskolában, de ehhez az iskolai könyvtár működéséhez is kell a szakmai támogatás.

Helyzet: Megszűnt szinte minden államilag biztosított országos és helyi szolgáltatás, támogatás, ellenőrzés. A Könyvtárostánárok Egyesülete próbálja az úrt foltozni, de a szakma csökkenése és a növekvő intézményi kötöttségek miatt ez is egyre kevesebbekhez jut el. A kollégák magányosak, sokszor tehetetlenek.

Részletesebben a fenti kulcsszavakról:

Célok	Feltételek, megvalósítás
szaktanácsadás	
Hatékony szakmai támogatás a többnyire egyszemélyes könyvtárakban a minél magasabb színvonalú iskolai könyvtári működés érdekében.	A szaktanácsadók közvetlen megkeresését biztosítani kell. Munkaidejükbe minden valódi munka beszámítható legyen.
Szemléletváltás, a fejlődés valódi támogatása a 21. századi iskola érdekében.	Minden megyében legyenek szaktanácsadók az intézménytípusokra nézve speciálisan is.
Rugalmas, elérhető szaktanácsadók az ország minden pontján a hétköznapi munka, aktuális problémák megoldása érdekében.	
Az egyszemélyi szaktanácsadásról a szolgáltató team szemléletre való áttérés az iskolai könyvtári munka sokrétű feladatainak támogatása érdekében.	
módszertani fejlesztés	
A 21. századi tudást, információs műveltséget, MI-re felkészítést támogató könyvtárpedagógiai módszerek, tananyagok, taneszközök fejlesztése, kutatása.	Legyenek információs műveltséget fejlesztő taneszközök, módszertani segédletek.
	A tankönyvbírálatban legyen szempont a korszerű információs műveltségnek való megfelelés és annak fejlesztése (hivatkozás, forrásalapú feladatok...)
	Egy országos pedagógiai fejlesztő intézményben legyen könyvtárpedagógiai fejlesztés is.

Célok	Feltételek, megvalósítás
képzés, továbbképzés	
A könyvtárostánár-jelöltek gyakorlata igazodjon a könyvtárostánári munkához a valódi és megvalósítható gyakorlatszervezés érdekében.	A könyvtárostánár-jelöltek tanítási gyakorlatába ne csak a tanítási órák, hanem a nyitvatartás és más pedagógiai tevékenység is számítsen bele.
Legyenek iskolai könyvtári, könyvtárpedagógiai továbbképzések. Mindezt az ország több pontján.	A kulturális (könyvtári) továbbképzések legyenek újra beszámíthatók a pedagógus-továbbképzésbe.
Legyenek nem könyvtárostánároknak szóló könyvtárpedagógiai módszertani képzések (pedagógusképzésben és - továbbképzésben) a módszertani kultúra fejlesztése érdekében.	Minden szakos pedagógus intézményi gyakorlatának legyen része az iskolai könyvtári, könyvtárpedagógiai munka szaktárgyához kapcsolódó megismerése.
pedagógiai könyvtári rendszer	
Hálózatossodás, könyvtári rendszerként működés támogatása a hatékony működtetés és fejlesztés érdekében.	A pedagógiai könyvtárak kapják vissza az iskolai könyvtári támogató funkcióikat és az ahhoz szükséges feltételeket.
Legyen biztosított az iskolai dolgozók pedagógiai szakirodalommal, pedagógiai könyvtári szolgáltatásokkal való ellátása.	Vizsgálják felül a megyei pedagógiai könyvtári hálózat újraélesztésének lehetőségeit. A megmaradókat meg kell erősíteni, a többi megyében meg kell szervezni az ellátást.
munkaközösség	
A helyi (települési, regionális) szintű és típus szerinti (pl.: kollégium, művészeti iskola) iskolai könyvtári munkaközösségek támogatása az eredményesség, az önfejlesztés és a szakmai jóllét érdekében.	Munkaidő, időszáv biztosítása az együttműködésre, közös tanulásra.
ellenőrzés	
A könyvtári működés minősége legyen biztosított az esélynövelés, az oktatás minősége érdekében.	A könyvtári szakfelügyeletnek ne csak jogilag, hanem a valóságban is legyen része az iskolai könyvtári szakfelügyelet.
A könyvtárpedagógiai munka megvalósulását is értékelni kell. Egyéni és intézményi szinten is.	Az intézményi önértékelésnek, ellenőrzésnek legyen része az iskolai könyvtári szolgáltatások, könyvtárpedagógiai munka érdemi értékelése.
	A Könyvtárostánári pedagógusi munka értékelésének, ellenőrzésének során vegyék figyelembe a szakterület sajátosságait.
	A feltételek nem biztosításának legyen következménye. A megállapítás kövesse intézkedés.

Összeállította a Könyvtárostánárok Egyesülete

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

**6. Autonóm, együttműködő, emberközpontú, tanuló szervezeti kultúra
intézményi, regionális, országos, idő és keret az igények, célok egyeztetésére, a tanulásra,
munkaközösség**

* * *

Előjáróban: Az iskolai könyvtár az önálló tanulás, a módszertani sokszínűség, a jóllét forrása, eszköze, tere lehet, ha az intézményében szabad illet, ha autonóm, tanuló, együttműködő szervezatként működik az iskola.

Helyzet: A jelenlegi pedagógiai kultúra csak nyomokban ismeri a pedagógusi együttműködésen, a komplex fejlesztésen alapuló módszereket, így erre irányuló könyvtári igényei sincsenek, így nem vagy minimálisan használják ki az iskolai könyvtárban, a könyvtárostánárban rejlő lehetőségeket. Miközben számos sikeres gyakorlat ismerhető.

Részletesebben a fenti kulcsszavakról:

Célok	Feltételek, megvalósítás
intézményi	
Együttműködő, autonómiával rendelkező intézmények annak érdekében, hogy az iskolai könyvtárról együtt tanuljanak, igényeik mentén együtt fejlesszék azt.	Együttműködési időkeret az iskolai dolgozók munkaidejében.
Az iskolai könyvtár az intézmény szerves része legyen.	Közös tanulás, képzés az iskolai könyvtárról, az iskolai könyvtárral.
Az intézmények fókuszában a tanuló és ne a tantárgyak legyenek a komplex és tartós fejlődés érdekében.	Motiválják, értékeljék, minden résztvevő óraszámába számolják be a projekteket pedagógusi együttműködések.
A tanulás, az információs műveltség és az olvasás fejlesztése az egész intézmény közös ügye legyen.	A tanuló szervezetben legyen partner minden iskolahasználó, a dolgozók mellett a tanulók és szülők is.
regionális	
Települési, járási, tankerületi, megyei együttműködések inspirálása, támogatása a közös tanulásra és együttműködésre.	Legyenek települési vagy nagyobb közigazgatási egység szinten munkaközösségek, fejlesztési tervek a gyerekek, a lakosság tanulásának, olvasásának fejlesztésére. Ebben legyen szerep a térség minden könyvtárának, könyvtártípusától függetlenül.
országos	
Az iskolai könyvtár funkcióinak közös újragondolása, társadalmi edukáció, népszerűsítés.	Egy országos fórum szakmai és társadalmi
Az országos oktatási és kulturális irányítás gondoljon, tervezzon az iskolai könyvtárakkal.	Az országos kormányzati, fejlesztő, kutató, szolgáltató intézményekben legyen iskolai könyvtári szakember, de legalább állandó külső szakértő.

Célok	Feltételek, megvalósítás
munkaközösség	
<p>A helyi (települési, regionális) szintű és típus szerinti (pl.: kollégium, művészeti iskola) iskolai könyvtári munkaközösségek támogatása az eredményesség, az önfelnevelés és a szakmai jóllét érdekében.</p>	<p>Munkaidő, időszáv biztosítása az együttműködésre, közös tanulásra.</p>

Összeállította a Könyvtárostanárok Egyesülete

Iskolai könyvtári pontok 2026 - Egyeztetés könyvtárosokkal, oktatási dolgozókkal c. kérdőív kiegészítő háttéranyaga

6,5. Valós és használható adatok a jelenlegi helyzetről statisztika, kutatás

* * *

Előljáróban: Az iskolai könyvtárak nyilvántartásai számos fontos adatot tartalmaznak.

Helyzet: A jelenlegi oktatási statisztika kevés, nem megbízható, a könyvtári rendszer más részeivel nem összehasonlítható adatokat gyűjt. Ezeket nem hozza nyilvánosságra és nem használja sem a jogszerűtlen helyzetek feltárására, sem fejlesztésre. A kutatás ezen a területen mindig is hiányzott a hazai oktatási és kulturális kutatásokból is. Kis költségvetésű, kisebb léptékű kutatások történtek.

Célok	Feltételek, megvalósítás
statisztika	
Valós és a döntéshozást támogató adatok az iskolai könyvtárakról.	Az „októberi” statisztika újragondolása a valós adatokon, a könyvtári (kulturális) statisztikára és a longitudinális adatokra való tekintettel.
Összehasonlítható adatok a teljes könyvtári rendszerről.	A statisztikai adatok nyilvánossága. Éves rövid jelentés.
A statisztikai adatok intézményi szintű használata.	Az adatközléshez szükséges adatok definiálása, kitöltési útmutató.
	A megbízható adatokat is biztosító integrált könyvtári rendszer (szoftver).
	Intézkedés a jogszabálynak való meg nem felelés és jelentős leszakadás esetén.
	Támogatás az adatok intézményi szintű tervezésbe, fejlesztésbe való bevonáshoz (Módszerek, eszközök).
kutatás	
Valós adatokra alapozott tervezés, döntéshozatal, problématerkép összeállítása.	Készüljön el az ország első nagymintavételes kutatása az iskolai könyvtárak állapotáról.
Az oktatási rendszer igényeinek megismerése.	A használók gyakorlatát, igényeit feltáró kutatás
Olvasás- és könyvtárfejlesztés támogatása	Módszertani, fejlesztő kutatások.
Az iskolai könyvtár fókuszba helyezése, presztízs-növelés.	A kutatás ne csak könyvtárfókuszú legyen, hanem oktatási, pedagógiai környezetbe ágyazott.
Jó gyakorlatok kiemelése.	

Összeállította a Könyvtárostánárok Egyesülete